

CRONICA DESCOPERIRILOR MONETARE DIN NORDUL DOBROGEI (II)

ERNEST OBERLÄNDER TÂRNOVEANU
CRISTINA OPAIT

Cel de al doilea număr al „Cronicii” reunește un număr de 211 descoperiri monetare. Ca și în primul caz, pe lîngă monede antice și bizantine, au fost urmărite și aparițiile de monede medievale și moderne, pînă în deceniul al optulea al secolului al XVIII-lea (pînă la pacea de la Kuciuk-Kainargi).

În măsura posibilităților am încercat să publicăm descoperiri monetare din toate zonele județului Tulcea, dar loturile cele mai consistente provin de la Isaccea, zona Niculițelului și Tulcea.

Cronica prezintă de asemenea monede antice și bizantine apărute la Cerna, Cerbu, Izvoarele, Luncavița, Măcin, Nifon, Peceneaaga, Slava Cercheză și Slava Rusă, Telița, localități din care pînă în prezent nu se publicaseră deosebit foarte puține descoperiri.

Pe lîngă monede intrate în colecția Muzeului Deltei Dunării din Tulcea, în acest număr al cronicii au fost din plin valorificate descoperirile păstrate în diverse colecții particulare sau școlare. Între ele amintim colecția Mănăstirii Cocoș, cca a ing. E. Pestrițu, a lui Dan Georgeșeu, C. Bidaseu, L. Tăne prenum și colecțiile școlare din Cerna, Izvoarele, Slava Cercheză și Slava Rusă.

O atenție deosebită am acordat descoperirilor de monede din sec. I–III e.n., a căror publicare s-a făcut într-un ritm mai lent în ultimii ani.

Între descoperirile mai rare se înădreasă moneda nr. 2. din catalog, o piesă emisă la Callatis în timpul lui Gordianus III (238–244) care nu figurează în catalogul lui Pick și nici în completările aduse de Ruzicka.

Moneda nr. 73 din catalog, un antoninian de la Hostilianus este o variantă de legendă de avers față de cele cunoscute în catalogul RIC.

Importante sunt de asemenea monedele romane din a doua jumătate a sec. al V-lea (nr. 100 și 101 din catalog) descoperite la Ibida — Slava Rusă, căci ele documentează o epocă relativ puțin cunoscută din cirenlăția monetară a Provinciei Scythia Minor. Valoroase sunt și descoperirile de monede bizantine din secolul al XI-lea de la Măcin primele de acest fel provenite din această localitate care sunt publicate.

În aceeași situație se găsesc și monedele de tip bizantin din prima jumătate a sec. al XIII-lea, ca și monedele Hoardei de Aur descoperite la Niculițel.

Numărul mare de tripli groși polonezi descoperiți în nordul Dobrogei ridică de asemenea probleme importante, căci asemenea monede apar în număr mare în Moldova și Muntenia, prezența lor în zona gurilor Dunării putând fi legată de strânsle legături economice, ca și de desele contacte între locuitorii de pe ambele maluri ale fluviului.

Același lucru îl documentează și șalăul lui Dabija Vodă, imitat după shilingii bătuți la Riga de către Gustav II Adolf, descoperit la Isaccea. (vezi ilustrația pg. 647)

CATALOG

A) Monede grecești <i>Cerna, com. Cerna, jud. Tulcea</i> <i>Histria — Septimius Severus</i>	(193—211) 1. AE; 16,00 g / 28 mm. Pentassaria Pick, 492
---	---

- Col. Școlii generale, Cerna
Callatis-Gordianus III
 (238–244)
2. Av. AVTKMANTΓΟΡΔΙΑΝΟCAVΓ
 Bust laureat, dr.
- Rv. ΚΑΛΑΑΤ·ΙΑΝΩΝ Tyché cu kalathos
 în picioare spre st., în mîna dr. timona, în
 st. cornul abundenței.
 OR. 13,44 g ↗ 27 mm. Tetrassaria
- Col. Școlii generale, Cerna
Nikopolis ad Istrum – Septimius Severus
3. AE. 3,34 g ↑ 16 mm. Assarion?
 Pick, 1447
- Col. Școlii generale Cerna
Isaccea, jud. Tulcea
Histria – Septimius Severus
4. AE. 17,24 g ← 27 mm. Pentassaria.
 Pick, 492, dar var. leg.: rv. ICTPIH –
 ΝΩΝ (✓)
 Col. Mn. Cocos, inv. 311
Callatis – Commodus
 (181–193)
5. AE 13,50 g ↗ 27 mm. Tetrassaria?
 Ruzicka, NZ, 50,299 a.
 Col. Mn. Cocos, inv. 312
Septimius Severus
6. OR. 13,48 ↓ 26 mm. Tetrassaria.
 C. Preda, SCN, 2, 1958, p. 113–114,
 nr. 10
 Col. Mn. Cocos, inv. 313
Marcianopolis – Septimius Severus
7. OR. 7,70 g ↗ 21 mm. Tetrassaria?
 Pick, 579
 Col. Mn. Cocos, inv. 109
8. AE. 4,22 g ↑ 21 mm. Assarion?
 Pick, 585
 Col. Mn. Cocos, inv. 110
Colonială neprecizată – Geta
9. AE. 3,04 g ↓ 16,5 mm. Assarion?
 Uzată. (Marcianopolis sau Nikopolis ad.
 I ?)
 Col. Mn. Cocos, Inv. 318
Colonială neprecizată – Severus Alexander
 (222–235)
10. AE 4,90 g ↓ 15 mm. Assarion?
 Uzată.
 Col. Mn. Cocos, inv. 112
Mn. Cocos, com. Niculițel, jud. Tulcea
*Punctul „Grădina mănăstirii” (Est de
 elădire)*
- Nikopolis ad Istrum – Septimius Severus* 1
 11. AE 2,98 g ↗ 18 mm. Assarion?
 Pick, 1363
 Col. Mn. Cocos, inv. 498
 12. OR. 8,90 g ↗ 26 mm. Tetrassaria?
 Uzată.
 Col. Mn. Cocos, inv. 499
Niculițel, com. Niculițel, jud. Tulcea
Punctul „Valea lui Coandă”
 (La NV de Mn. Cocos)
- Histria – Antoninus Pius*
 (138–161)
13. OR. 4,42 g ↓ 20 mm. Assarion?
 Pick, 425
 Col. Mn. Cocos, inv. 496
Nispon, com. Hamecarea, jud. Tulcea
Marcianopolis – Caracalla și Geta
14. OR. 10,94 g ↑ 28 mm. Tetrassaria
 Pick, 632
 Col. Mn. Cocos, inv. 317
Slava Cercheză, com. Slava Cercheză,
jud. Tulcea
15. AE. 13,92 g ↓ 30 mm. Pentassaria
 Pick, 504
 Col. Școlii generale Sl. Cercheză
- B) *Monede romane republicane*
Slava Cercheză
- C. Postumi At. sau Ta.
 (74 i.e.n.)
16. AR. 3,65 g ↗ 17 mm
 M. Crawford, 394, 1. a.
 Col. Școlii generale, Sl. Cercheză
- C) *Monede romane imperiale*
 sec. I–V
- Babadag, jud. Tulcea*
Fortificația romano-bizantină de la
Topraiechioi
Valens
 (364–378)
17. AE. 1,34 g ↗ 16 mm. Aes. 3
 LRBC, II, tip GLORIA ROMANORVM,
 a. 364–375
 1981, passim. MDDT, inv. 42 336
Arcadius
 (383–408)
18. AE. 1,12 g ↑ 14/mm | Aes 4.
 CONT
 LRBC, II, 2161. Constantinopolis, a. 383
 1981, passim. MDDT, inv. 42335
Cerbu, com. Topolog, jud. Tulcea

Constantius Gallus

19. AE 1,77 g ↑ 15 mm | Aes. 3
SMN[]

LRBC, II, 2310. Nicomedia, a. 351–354
MDDT, inv. 42331, don. prof. Gh. Giur-
gescu

Julianus
(361–363)

20. AE 8,97 g ↓ 27,3 mm | CYZA

LRBC, II, 2511. Cyzic, a. 361–363
MDDT, inv. 42334, idem

Cerna
Faustina I

21. OR 24,66 g ↑ 33 mm Sestertius
RIC, III, p. 165, 1147. Roma, post 141
Col. Ţecilii generale

Licinius I
(306–327)

22. AE 3,009 g ↑ 19 mm | Nummus.
P[]

RIC, VII, p. 260, 234.
Arles, a. 321
Col. Ţecilii generale

23. AE 3,68 g ↑ 19 mm | ΗΑ Nummus
SMN RIC, VII, p. 644, 9, a. 317–320
Nicomedia
Col. Ţecilii generale

Constantinus II

24. AE 3,34 g ↓ 18 mm | ΣΜΚ Nummus
RIC, VII, p. 644, 12. Cyzic, a. 317–320
Col. Ţecilii generale

Constantinus II
(337–361)

25. AE 2,42 g ↑ 18 mm | Aes. 3
RSIS

LRBC, II, 1218,
Siscia, a. 351–354
Col. Ţecilii generale

26. AE 1,42 g ↖ 15 mm. Nummus
LRBC, I, tip GLORIA EXERCITVS, 1
st., a. 337–341
Col. Ţecilii generale

27. AE. 1,70 g ↓ 15 mm Aes. 4
LRBC, II, tip SPES REIPUBLICE,
a. 355–361

Col. Ţecilii generale

28. AE. 1,35 g ↑ 17 mm Aes. 3
LRBC, II, tip FEL TEMP REPARATIO,
a. 351–361
Col. Ţecilii generale

Constantius Gallus

29. AE. 1,55 g ↖ 15 mm | Aes 3
SMNA

LRBC, II, 2310. Nicomedia, a. 351–354
Col. Ţecilii generale

Valentinianus I

30. AE 1,14 g ↓ 14 mm Aes. 4
LRBC, II, tip SECVRITAS REIPUBLICAE,
a. 364–375.
Col. Ţecilii generale

Dinogetia, sat Garvăni, com. Jijila
Constantius II

31. AE 2,20 g ↖ 19 mm |
SMNI

LRBC, I, 872, Heracleea, a. 324–330
MDDT, Inv. 41727. Don. I. Mincu
Dunăvățul de Jos, com. Murighiol

Nerva
(96–97)

32. OR 23,85 g ↓ 33 mm, sestertius
RIC, II, p. 228, 78, Roma, a. 97
Col. C. Bidașcu, Tulcea

Isaccea
Vespasianus
(69–79)

33. OR 24,14 g ↖ 32 mm. Sestertius
RIC, II, p. 63, 397. Roma, a. 70
Col. Mn. Cocoș, Inv. 158.

34. OR. 8,50 g ↓ 25 mm. Dupondius.
RIC, II, p. 82, 578. Roma, a. 76
Col. Mn. Cocoș, inv. 159

35. OR. 11,30 g ↓ 27,5 mm Dupondius
Uzată
Col. Mn. Cocoș, inv. 160

36. AE 9,90 g ↓ 25,5 mm. As.
Uzată
Col. Mn. Cocos, inv. 161
- Domitianus*
(81–96)
37. AR 3,18 g ✓ 18 mm. Denar
RIC, II, p. 170, 140. Roma, a. 88–89
Col. Mn. Cocos, inv. 162
- Traianus*
(97–117)
38. OR 21,66 g ↓ 32,5 mm. Sestertius
RIC, II, p. 272, 383. Roma, a. 98–99
Col. Mn. Cocos, inv. 163
39. OR 26,56 g ↓ 33 mm. Sestertius
RIC, II, p. 279, 480. Roma, a. 114–117
Col. Mn. Cocos, inv. 164
40. OR 12,26 g ↑ 26 mm. Dupondius
Uzată
Col. Mn. Cocos, inv. 165
- Hadrianus*
(117–138)
41. AR 2,86 g ✓ 17,7 mm. Denar
RIC, II, p. 373, 286. Roma, a. 134–138
Col. Mn. Cocos, inv. 166
42. AR 2,86 g ↓ 18 mm. Denar
RIC, II, p. 370, 256. Roma, a. 134–138
Col. Mn. Cocos, inv. 167
43. OR 10,50 g ↓ 27 mm. Dupondius.
RIC, II, p. 412, 570. Roma, a. 119–121
Col. Mn. Cocos, inv. 168
- Antoninus Pius*
(138–161)
44. OR 26,96 g ↑ 32 mm. Sestertius
RIC, III, p. 139, 908, Roma, a. 152–153
dar alt nominal (dupondius)
DCol. Mn. Cocos, inv. 170
45. AE 8,72 g ↓ 26 mm. As.
RIC, III, p. 116, 690. Roma, a. 140–144.
Col. Mn. Cocos, inv. 172
46. OR 22,64 g ↑ 32 mm. Sestertius
Uzată
Col. Mn. Cocos, inv. 171
- Septimius Severus*
47. AR 3,60 g ↓ 19 mm. Denar.
RIC, IV, 1, p. 117, 200. Roma, a. 206.
Col. Mn. Cocos, inv. 175
48. AR 2,00 g ↑ 19 mm. Denar
RIC, IV, 1, p. 124, 264. Roma, a. 202–210
Col. Mn. Cocos, inv. 176
49. AR 2,75 g ↓ 18 mm. Denar
Uzată
Col. Mn. Cocos, inv. 177
50. AR 2,04 g ↑ 18 mm. Denar
Uzat.
Col. Mn. Cocos, inv. 178
51. OR 26,86 g ↑ 31 mm. Sestertius
Uzat
Col. Mn. Cocos, inv. 179
- Elagabal*
(218–222)
52. AR 1,90 g ↑ 17 mm. Denar
RIC, IV, 2, p. 29, 19. Roma, a. 218
Col. Mn. Cocos, inv. 180
53. AR 2,62 g ↑ 18 mm. Denar
RIC, IV, 2, p. 33, 73. Roma, a. 218–222
Col. Mn. Cocos, inv. 181
- Gordianus III*
54. AR 4,16 g ↑ 22 mm. Antoninian
RIC, IV, 3, p. 25, 86. Roma, a. 241–243,
em. 3
Col. Mn. Cocos, inv. 182
55. AR 3,16 g ↑ 22 mm. Antoninian
RIC, IV, 3, p. 28, 131. Roma, a. 241.
Col. Mn. Cocos, inv. 183
- Philipus I*
(244–249)
56. AR 3,70 g ↑ 22 mm. Antoninian
RIC, IV, 3, p. 71, 27 a. Roma, a. 244–249
Col. Mn. Cocos, inv. 184
- Volusianus*
57. AR 3,10 g ↓ 22 mm | *
RIC, IV, 3, p. 179, 187
Roma, a. 251–253
Col. Mn. Cocos, inv. 185
- Dioceletianus*
(285–305)
58. AE 2,52 g ↑ 21 mm HΔ Fract. follis
RIC, VI, p. 531, 13. Heracleea, a. 295–
296.
MDDT, inv. 41795, don. prof. Fl. Topo-
leanu
- Maximinus*
59. AE 4,35 g ↑ 21 mm * | B Follis.
ANT
RIC, VI, p. 642, 162 b. Antiochia,
a. 311–312
MDDT, inv. 41793, don. I. Zamfira

Izvoarele, com. Izvoarele, jud. Tulcea
Claudius I
(41–54)

60. AE 9,21 g ↓ 30 mm. As.
Venus spre dr., S–C
Col. Școlii generale, Izvoarele

Constantinus I
(306–337)

61. AE 2,72 g ↓ 18 mm |
TSVI |
Nummus
RIC, VII, p. 513, 123. Thessalonie, a. 324
Col. Școlii generale Izvoarele

62. AE 2,84 g ↓ 18 mm. |
SMKB |
Nummus
RIC, VII, p. 648, 34. Cyzic, a. 325–326
Col. Școlii generale, Izvoarele

Luncavița, com. Luncavița, jud. Tulcea
Licinius I

63. AE 2,68 g ↑ 19 mm |
SMH[] |
X
IInd |
Nummus
RIC, VII, p. 548, 52. Heracleea, a. 321–324
MDDT, inv. 42302. Don. prof. Fl. Topoleanu

Constantinus I

64. AE 2,00 g ↓ 17 mm. |
SMHA |
Nummus
LRBC, I, 909, Heracleea, a. 330–335.
MDDT, inv. 42303, idem.

Postumus

65. AE 1,74 g ↓ 13,5 mm |
SMNT |
Nummus
LRBC, I, 1148, Nicomedia, a. 341–346
MDDT, inv. 42301, idem

Constans

66. AE 1,34 g ↑ 16 mm |
SMTSF |
Nummus
LRBC, I, 860, Thessalonie, a. 341–346
MDDT, inv. 42309, idem

Constantius II

67. AE 1,24 g ↑ 13 mm. Nummus
LRBC, I, tip VOT/XX/MVLT/XXX,
a. 341–346
MDDT, inv. 42306, idem
68. AE 2,55 g ↓ 20 mm Aes. 3
LRBC, II, tip FEL TEMP REPARATIO-
FH- a. 351–361
MDDT, inv. 42305, idem

Constantius Gallus

69. AE 3,80 g ↓ 20 mm |
A / III | X
*FSIS |
Aes. 2
LRBC, II, 1201. Siscia, a. 351–354
MDDT, inv. 42304, idem

Constantius II sau Julianus Caesar

70. AE 1,45 g ↑ 14 mm |
SMNA |
Aes. 4
LRBC, II, 2315–2316. Nicomedia,
a. 355–361
MDDT, inv. 42308, idem

Valens

71. AE, 2,20 g ↓ 17 mm |
SMKA |
Aes. 3
LRBC II, 2527, Cyzic, a. 367–375
MDDT, inv. 42307, idem

Mn. Cocos
Punctul „Grădina mănăstirii”
Traianus

72. AE 2,64 g ↓ 19 mm. Denar fourée.
RIC, II, p. 245, 1 Roma, a. 98–99
Col. Mn. Cocos, inv. 504

Hostilianus

73. AR 3,80 g ↑ 20 mm. Antoninian
RIC, IV, 3, p. 145, 189. Roma, a. 251.
dar var. de leg, av:
IMPCAESVALHOSTILMESQVINTUS
AVG
Col. Mn. Cocos, inv. 505

Galerius
(305–311)

74. AE 5,58 g ↓ 25 mm |
HTA |
Follis.
RIC, VII, p. 537, 48 a. Heracleea, a. 310
Col. Mn. Cocos inv. 506

Licinius I

75. AE 3,15 g † 19,5 mm Nummus
SMHB
RIC, VII, p. 548, 82, Heracleea, a. 321—
324
Col. Mn. Cocos, inv. 507
76. AE 2,11 g † 20 mm Nummus
idem, inv. 508
- Constantinus I*
77. AE 1,80 g † 21 mm Follis
RIC, VII, p. 498, 1. Thessalonic, a. 313—
316.
Col. Mn. Cocos, inv. 509
78. AE 2,28 g † 19 mm Follis
RIC VII, p. 601, 12. Nicomedia, a. 315—
317
Mn. Cocos, inv. 511
79. AE 2,94 g † 20 mm Follis
RIC, VII, p. 601, 14. Nicomedia, a. 315—
317
Col. Mn. Cocos, inv. 510
80. AE 2,25 g † 18 mm Nummus
RIC, VII, p. 518, 153. Thessalonic,
a. 325—326
Col. Mn. Cocos, inv. 512
81. AE 2,54 g † 19 mm. Nummus
RIC, VII, p. 688, 63. Antiochia, a. 325—
326
Col. Mn. Cocos, inv. 513
82. AE 1,56 g † 17 mm Nummus
LRBC, I, 835 sau 840 Thessalonic,
a. 330—335
Col. Mn. Cocos, inv. 514

Urbs Roma

83. AE 1,48 g † 18 mm Nummus
LRBC, I, 838. Thessalonic, a. 330—335.
Col. Mn. Cocos, inv. 515.
- Constantinopolis*
84. AE 2,00 g † 19 mm Nummus
LRBC, i, 839. Thessalonic, a. 330—335
Col. Mn. Cocos, inv. 516
- Constans*
85. AE 1,41 g † 14 mm Nummus
LRBC, I, 860. Thessalonic, a. 341—346
Col. Mn. Cocos, inv. 551
- Vetranian*
86. AE 5,17 g † 23,5 mm Aes. 2
TSA.
LRBC, II, 1657. Thessalonic, a. 350
Col. Mn. Cocos, inv. 552
- Constantius Gallus*
87. AE 3,72 g † 17 mm Aes. 3
SMNS
LRBC, II, 2310. Nicomedia, a. 351—354
Col. Mn. Cocos, inv. 553
88. AE 2,54 g † 17 mm M
ASIRM-X
LRBC, II, 1614. Sirminum, a. 355—361
Col. Mn. Cocos, inv. 557
89. AE 2,14 g † 16,5 mm Aes. 3
SMKS
LRBC, II, 2503, Cyzic, a. 355—361
Col. Mn. Cocos, inv. 554
- Valentinianus I*
90. AE 2,77 g † 19 mm Aes. 3
SMNT
LRBC, II, 2329, Nicomedia, a. 364—365
Col. Mn. Cocos, inv. 564

Arcadius

91. AE 1,52 g ↓ 17 mm Aes. 3
 CONSA
 LRBC, II, 2205, Constantinopolis,
 a. 395–408
 Col. Mn. Cocos, inv. 565

Theodosius II

92. AE 1,05 g 11 mm Aes. 4
 ANTA
 LRBC, II, 2810. Antiochia, a. 425–450
 Col. Mn. Cocos, inv. 568

*Nufără, com. Nufără, jud. Tulcea
 Constanța*

93. AE 1,56 g ↑ 16 mm Nummus
 SMTSA
 LRBC, I, p. 856. Thessalonica, a. 337–341
 MDDT, inv. 42340

*Peceneaga, com. Peceneaga, jud. Tulcea
 Traianus*

94. OR 26,65 g ↓ 34 mm Sestertius
 RIC, II, p. 280, 499. Roma, a. 108–111
 Col. Scolii generale, Peceneaga

*Rachelu, com. Luncavîja, jud. Tulcea
 Constantius II*

95. AE 2,10 g ↓ 16 mm Aes. 3
 CONSA
 LRBC, II, 2039, Constantinopolis,
 a. 351–354
 MDDT, inv. 42333, don. prof. Fl. Topo-
 leanu

Slava Cercheză

96. AE 2,11 g ↓ 19,5 mm HTA
 Fract. follis
 RIC, VI, p. 531, 13. Heracleea, a. 295–
 296
 Col. Scolii generale, Sl. Cercheză

Constantinus II

97. AE 3,36 g ↑ 19 mm Δ / Aes. 2
 SMNA
 LRBC, II, 2304. Nicomedia, a. 351–354
 Col. Scolii generale, Sl. Cercheză

98. AE 1,94 g ↓ 17 mm Aes. 3
 SMTS

LRBC, II, 1681. Thessalianic, a. 351–354
 Col. Scolii generale, Sl. Cercheză

*Slava Rusă — Ibida — com. Slava
 Cercheză, jud. Tulcea*

Honorius sau Theodosius II

99. AE 2,04 g ↓ 13 mm Aes. 4
 CONSA

LRBC, II, 2224–2225, Constantinopolis,
 a. 408–423
 Col. Scolii generale, Sl. Susă

Theodosius II sau Valentinianus III

100. AE 0,85 g; 10 mm, Aes. 4
 LRBC, II, tip Cruce în cunună; a. 425–
 450
 Col. Scolii generale, Sl. Rusă

*Leon I
 (457–474)*

101. AE 0,83 g; 12, 5 mm. Aes. 4
 Leu ghemuit

Col. Scolii generale Sl. Rusă

- 6 Martie, com. Jurilovca, jud. Tulcea
Constantinus II

102. AE 2,40 g ↑ 16 mm. Aes. 3
 SMHI]

LRBC, II, 1900. Heracleea, a. 351–354
 MDDT, inv. 42339. Don. prof. Mihaela
 Mănuțiu Adameșteanu

*Telîja, com. Telîja, jud. Tulcea în zona
 intravilană
 Gallerius*

103. AE 6,26 g ↓ 25 mm Follis.
 HTA

RIC, VI, p. 535, 41. Heracleea, a. 309–
 310
 MDDT, inv. 42332, Don. P. Iacob.

*Procopius
 (365–366)*

104. AE 2,87 g ↓ 17 mm Aes. 3
 CONST.

LRBC, II, 2082, Constantinopolis,
 a. 365–366
 MDDT, inv. 42330 idem

Tulcea-Aegyssus
(zona Monumentului)
Licinius I

105. AE 2,69 g \downarrow 19 mm $\frac{|}{SMK\Gamma}$ Nummus
RIC, VII, p. 645, 14. Cyzie, a. 321–324
Col. Alex. Neniță, Tulcea
Constantius II – Caesar

106. AE 1,89 g \downarrow 19 mm $\frac{|}{CONSE}$ Nummus
LRBC, I, 1006. Cons: antinopolis,
a. 330–335
Col. Alex. Neniță

Tulcea-Aegyssus
(zona Fabricii „Marmora”)
Arcadius sau Honorius

107. AE 3,90 g \downarrow 20 mm Aes. 4
LRBC, II, tip VIRTVS EXERCITI,
a. 395–408
Col. particulară

Tulcea – Ferma „9 Mai”
(malul lacului Cișla)
Licinius I

108. AE 3,20 g \downarrow 20 mm $\frac{|}{SMHB}$ Follis.
RIC, VII, p. 547, 47, Heracleea, a. 318–
320
Col. C. Bidașeu

Constantinus I

109. AE 2,33 g \downarrow 18 mm. $\frac{|}{SMNA}$ Nummus
RIC, VII, p. 607, 43. Nicomedia, a. 321–
324
Col. C. Bidașeu

110. AE 2,00 g \downarrow 17 mm $\frac{|}{CONSA}$ Nummus
RIC, VII, 579, 59, Contantinopolis,
a. 330–333,
Col. C. Bidașeu

Tulcea – passim
Constantius II

111. AE 2,65 g \downarrow 18 mm $\frac{|}{[] 818}$ Aes 3
LRBC, II, 1218, Siscia, a. 351–354

Vîșina, com. Jurilova, jud. Tulcea
Constantinus II

112. AE 2,25 g \downarrow 19 mm $\frac{|}{SMKA}$ Nummus
LRBC, I, 1188, Cyzie, 324–330
MDDT, inv. 42338, Don, M. Măneu
Adameșteanu

Constantius II

113. AE 1,30 g \downarrow 14 mm $\frac{|}{SMK[]}$ Nummus
LRBC, I, 1262. Cyzie, a. 335–337
MDDT, inv. 42337, idem

Nordul Dobrogei
Antoninus Pius

114. AE 10,20 g \downarrow 26 mm As.
Uzată
Col. Liceului Pedagogic, Tulcea

Diocletianus

115. AE 2,10 g \downarrow 21 mm $\frac{|}{HE}$ Fract.
follis
RIC, VI, p. 531, 13. Heracleea, a. 295–
296
idem

D) Monede bizantine

Cerna
Justinianus I
(527–565)

116. * $\frac{|}{MT}$; CON; Δ
AE 15,45 g \downarrow 31 \times 29 mm
MIB, I, 85, Constantinopolis, a. 537–
538
Col. Școlii generale, Cerna

Folles anonimi, Thompson, cl. D
(c. 1042–1069)

117. AE 9,25 g \downarrow 28 mm
Col. Școlii generale, Cerna

Isaccea
Folles anonimi, Thompson, cl. A 2
(c. 976–1020)

118. AE 8,77 g \downarrow 29 mm
Bell, var. 34
Col. Georgescu Dan, Tulcea

Folles anonymi, D. M. Metcalf, cl. A 3
(c. 1020–1028)

- (Coinage in South-Eastern Europe – 920–1396, London, 1979, p. 55–62)
119. AE 4,65 g ↓ 26 mm. Tăiată
Bell., var. 39
idem
120. AE 10,92 g ↓ 26 mm. Tăiată
idem
121. AE 10,64 g ↓ 29 mm
Bell., var. 40
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. B
(c. 1028–1034)

122. AE 9,80 ↓ 28 mm. Tăiată
Surfrapată pe A 3, Av/Av.
idem
123. AE 8,48 g ↓ 28 mm
Surfrapată pe A 3. Bell. var. 39 sau 40
Av/Av
Col. Alex. Neniță
124. AE 7,68 g ↓ 31 mm
Surfrapată pe A 3 Av/Av
idem
125. AE 5,50 g ↓ 28 mm. Tăiată
Col. Dan Georgescu

Folles anonymi Thompson, cl. C
(c. 1034–1042)

126. AE 6,97 g ↓ 26,5 × 20,5 mm. Tăiată
idem
127. AE 6,93 g ↓ 26 × 23 mm. Tăiată
idem
128. AE 5,77 g ↓ 28 mm. Tăiată
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. D

129. AE 6,39 g ↓ 28 mm — — — Tăiată
— — —
idem
130. AE 3,88 g ↓ 25 mm — — — Tăiată
— — —
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. E

131. AE 5,73 g ↓ 24 mm — — —
— — —
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. F
(c. 1059–1067)

132. AE 2,70 g ↓ 25 mm — — — Tăiată
— — —
Surfrapată pe cl. D

Constantin X – Eudochia
(1059–1067)

133. AE 4,02 g ↓ 23 × 22 mm Tăiată
idem
134. AE 2,74 g ↓ 22 × 15 mm. Fragmen-
tară
Surfrapată pe cl. D sau F
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. G
(a. 1068–1071)

135. AE 5,34 g ↓ 27,5 mm
Surfrapată pe cl. E — — —
— — —
idem
136. AE 4,98 g ↓ 27 mm
idem

Mihail VII
(1071–1078)

137. AE 3,57 g ↓ 23 mm. Turnată!
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. I
(c. 1078–1081)

138. AE 3,12 g ↓ 24 mm Turnată!
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. J
(1081–1092/3)

139. AE 2,45 g ↓ 21,5 mm. Tăiată
idem

Alexios III
(1195–1208)

140. Bill. 1,20 g × 16 mm. Tăiată regulat
M. F. Hendy, Const., var. II, p. 161,
pl. 23, 1–7. Neatly clipped.

M. Kogălniceanu, com. M. Kogălniceanu,
jud. Tulcea
Justinus I
(518–527)

- AE. 9,00 g ↓ 24 mm
MIB I, 19. Constantinopolis, a. 522–527
Col. C. Bidașeu

Măcin – Arrubium, jud. Tulcea
Folles anonymi Metcalf, cl. A 3

142. AE 13,90 g ↓ 30 × 19 mm
Bell. var. 39 sau 40
Col. I. Tăune, Măcin.

Folles anonymi, Thompson, cl. C

143. AE 9,20 g ↓ 29,5 mm
idem
144. AE 8,50 g ↓ 30 mm
idem
145. AE 8,00 g ↓ 29 mm
idem
146. AE 6,70 g ↓ 29 mm. Fragmentară
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. D

147. AE 8,90 g ↓ 28,5 mm — + —
— — —
idem
148. AE 7,90 g ↓ 27 mm — + —
— — —
idem

Constantin X, Eudochia

149. AE 5,70 g ↓ 26 mm
idem

Roman IV
(1068–1071)

150. AE 3,00 g ↓ 26 mm. Turnată

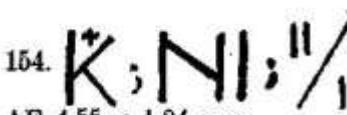
Folles anonymi, Thompson cl I

151. AE 3,80 g ↓ 28 mm
idem

Mn. Cocos
Punctul „Grădina mănăstirii”
Justinianus I

152. = +
AE 2,22 g ↓ 14 mm
MIB, I, 103 b. Constantinopolis, a. 542–
552
Col. Mn. Cocos, inv. 569
153. * 1 *
AE 5,48 g ↑ 17,8 mm
MIB, I, 228. Roma a. 547–550
Col. Mn. Cocos, inv. 570

Justinus II
(565–578)

154. 568–569
AE 4,55 g ↓ 24 mm
MIB I, 47 Nicomedia, a. 568–569
Col. Mn. Cocos, inv. 571.

Medgidia, jud. Constanța

- Folles anonymi, Thompson, cl A 2*
155. AE 14,40 g ↓ 32 mm
Bell. var. 8
Col. Midvichi, Tulcea

Folles anonymi, Thompson, cl. B

156. AE 8,48 g ↓ 31 × 18 mm
Surfrapată pe cl. A₂, Bell. var. 8 sau 9
idem

Niculițel, com. Niculițel, jud. Tulcea
zona Bădila

Folles anonymi Thompson cl. A 2

157. AE 8,40 g ↓ 29 × 27,5 mm Tăiată
Bell. var. 22 sau 29
Col. ing. E. Pestrițu, Niculițel-Bădila

Folles anonymi Metcalf, cl. A 3

158. AE 7,49 g ↓ 27 × 25 mm Tăiată
Bell. var. 24
idem

Folles anonymi, Thompson cl. B

159. AE 6,86 g ↓ 33 mm
Surfrapată pe cl. A 2
idem

160. AE 5,89 g ↓ 27 mm. Tăiată
idem

161. AE 5,66 g ↓ 28,5 mm
idem

Folles anonymi, Thompson cl. C

162. AE 7,64 g ↓ 27 mm Tăiată.
idem

Folles anonymi, Thompson, cl. D

163. AE 8,95 g ↓ 28 mm. Tăiată
— — —
idem

164. AE 7,19 g ↓ 30 mm — + —
— — —
idem

165. AE 6,29 g ↓ 28 mm Tăiată — + —
— — —

166. AE 4,36 g ↓ 28 mm — + —
— — —
Surfrapată
idem

Constantin X – Eudochia

167. AE 2,97 g ↓ 30 × 23,5 mm. Tăiată.
Perforată „ab antiquo”
idem

Roman IV

168. AE 8,67 g ↓ 29,5 mm
idem

Mihail VII

169. AE 4,50 g ↓ 24 mm
idem

Niculifel

Imitații latine, Constantinopol, tip P
M. F. Hendy, p. 195, pl. 27, 3–4

170. Bill 2,10 g ↓ 25 mm
Col. Gh. Matei, Tulcea

Imitații latine, Constantinopol, tip I

M. F. Hendy, p. 196, pl. 27, 10–11

171. Bill. 0,75 g ↓ 15×22 mm. Tăiată rectangular
idem

Imitații latine, cu modul mic, tip A

M. F. Hendy, p. 198, pl. 29, 1–3

172. Bill. 0,65 g ↓ 21×15 mm
idem

173. Bill 1,10 g ↓ 16,5×14 mm
idem

174. Bill 1,20 g ↓ 18,5×17 mm
idem

175. Bill. 1,30 g ↓ 19,5×16 mm
idem

176. Bill 1,60 g ↓ 16×14 mm
idem

177. Bill 1,65 g ↓ 22×15 mm
idem

Peceneaga

Punctul „La Cardon”

Folles anonimi, Thompson cl. C

178. AE 10,10 g ↓ 30 mm
Col. Seolii generale, Peceneaga

*Troesmis — Cetatea de Vest, com. Turcoaia
jud Tulcea*

Folles anonimi, Thompson, cl. C

179. AE 8,05 g ↓ 26,5 mm. Tăiată.
Col. Cl. Bidașeu, Tulcea

Nordul Dobrogei

Justinianus I

180. + **M**; CON; A
AE 15,20 g ↓ 30 mm

MIB I, 87. Constantinopolis, a. 527–532
Col. Liceului industrial nr. 3, Tulcea

Folles anonimi, Thompson cl. A 2

181. AE 6,80 g ↓ 27 mm
Bell. var. 1

Col. Mihăilescu Val., Tulcea

*Constantin X
(1059–1067)*

182. AE 4,41 g ↓ 26 mm
Col. Ales. Nenită, Tulcea

E) Monede medievale și moderne
Dăieni, com. Dăieni, jud. Tulcea
Ungaria — Ferdinand I

183. AE 0,19 g; 13 mm. Dinar. Fragmentar
Uzată
MDDT. Inv. 10759

Enisala, com. Sarichioi, jud. Tulcea
*Hoarda de Aur — Emisiune anonimă
(sec. XIV)*

184. AE 1,48 g ↓ 17,5 mm. Pul.
Saray?
MDDT Inv. 10721

Isaccea
*Moldova — Dabija Vodă
(1661–1665)*

*Imitații după schilingii emisi
la Riga de către Gustav II Adolf
(1611–1632)*

185. AE 0,54 g; 16 mm
Rv. milesimul 1625
MBR-
Col. Mn. Cocoș, inv. 495

Ungaria — Rudolf II

186. AR 0,36 g; 16 mm. Dinar
milesimul 1579

Col. Mn. Cocoș; inv. 287

187. AR 0,38 g; 14 mm. Dinar
milesimul 1581

Col. Mn. Cocoș, inv. 286

*Bulgaria — Ivan Alexandru
(1331–1371)*

188. AR 0,90 g ↓ 19 mm. Gros
M. Mușmov

Col. Mn. Cocoș, inv. 276

Polonia
*Sigismund I
(1506–1548)*

189. AR 0,58 g; 18 mm. Gros.
Col. Mn. Cocoș, inv. 492

Sigismund III
(1587–1632)

190. AR 2,20 g → 21 mm. Triplu gros
milesimul 1597
Col. Mn. Cocos, inv. 489
191. AR 2,20 g → 21 mm
milesimul 1598
Col. Mn. Cocos, inv. 488. Triplu gros
192. AR 2,06 g → 20 mm. Triplu gros
milesimul 1599
col. Mn. Cocos, inv. 491

Jan Casimir
(1648–1668)

193. AE 1,00 g ↗ 15,5 mm
milesimul 1666
Col. Mn. Cocos, inv. 493

Riga – Sigismund III

194. AR 2,18 g ↗ 19 mm
milesimul 1599
Col. Mn. Cocos, inv. 490

Spania – Felipe IV

195. AR 11,30 g ↓ 32×27 mm. Tăiat.
8 reali
Col. Mn. Cocos, inv. 494

Niculitel
Polonia – Sigismund I

196. AR 0,32 g → 16 mm. 1/2 gros
milesimul 1525
Col. Gh. Matei

Hoarda de Aur – Emisiuni anonime
(secolele XIII–XIV)

197. AE 1,10 g; 19 mm. Pul
idem
198. AE 1,30 g; 17 mm. Pul
idem

Slava Rusă
Ungaria – Leopold I
(1655–1678)

199. AR 2,87 g ↑ 25 mm. 6 grosi. Perforată
milesimul 1657
Uzată
MDDT. Inv. 11921. Donație Ignat Ustinov

Nordul Dobrogei
Polonia
Stefan Bathory
(1585–1587)

200. AR 2,43 g ↗ 21 mm. Triplu gros
milesimul 1585
MDDT, Inv. 13500
201. AR 1,83 g ↑ 21 mm. Triplu gros.
milesimul?
MDDT, inv. 13504

Sigismund III

202. AR 6,58 g ↗ 30 mm. 6 grosi
milesimul 1624
MDDT, inv. 13506
203. AR 6,55 g → 30 mm. 6 grosi
milesimul 1624
MDDT, inv. 13505
204. AR 1,89 g ↗ 21 mm. 3 grosi
milesimul 1599
MDDT, inv. 13502
205. AR 2,32 g ↑ 22 mm. 3 grosi
milesimul?
MDDT, inv. 13503

Stanislas August Poniatowski
(1764–1795)

206. AE 3,59 g ↑ 21 mm. Gros
milesimul 1768
MDDT, inv. 13508

Riga – Stefan Bathory

207. AR 2,44 g → 21 mm. Triplu gros
milesimul 1586
MDDT, inv. 13501

Bavaria – Maximilan III Joseph

208. AR 27,34 g ↑ 41 mm Thaler.
milesimul 1770
MDDT, inv. 14553

Württemberg – Sylvius Frederick

209. AR 2,44 g ↑ 24,5 mm, 20 kreuzeri
milesimul 1674
Col. Alex. Nenită

Campden

210. AR 26,86 g ↑ 42 mm. thaler.
milesimul 1648
MDDT, inv. 14559

Zwollen

211. AR 13,08 g ↗ 36 mm. 1/2 thaler.
milesimul 1651
MDDT, inv. 14561

LA CHRONIQUE DES TROUVAILLES MONETAIRES EN DOBROUDJA DU NORD (II)

(RÉSUMÉ)

Cette deuxième édition de la « Chronique » comporte 211 pièces de monnaies antiques, byzantines, médiévales et modernes, toutes originaires des diverses zones du département de Tulcea et en premier lieu d'Isaccea, des environs de Niculitel et de Tulcea même.

A part les monnaies faisant partie des collections du Musée « Delta Dunării », de Tulcea, les spécialistes ont valorisé aussi les pièces des collections privées et scolaires.

Les pièces du catalogue sont classées en cinq groupes: grecques, romaines républiques, ro-

maines impériales, byzantines, médiévales et modernes (jusqu'à la fin du XVIIIe siècle).

D'une attention toute particulière ont bénéficié les monnaies des I^e—IIIe siècles de n. è. dont l'édition a connu un rythme plus lent ces dernières années.

On doit également relever la première édition ici des monnaies byzantines de Măcin.

L'abondance des triples groschen polonais atteste de l'étroitesse des liens économiques entre les habitants de la Moldavie, la Valachie et la Dobroudja.

CHRONIK DER MÜNZFUNDE AUS DER NÖRDLICHEN DOBRUDSCHA (II)

(ZUSAMMENFASSUNG)

Der zweite Teil der Chronik enthält 211 Funde antiker, byzantinischer, mittelalterlicher und moderner Münzen, die aus allen Gegen den des Bezirks Tulcea stammen, vornehmlich aber aus Isaccea, aus der Gegend von Niculitel und aus Tulcea.

Die Funde wurden in fünf Gruppen aufgeteilt: griechische, republikanische, kaiserliche, byzantinische, mittelalterliche und neuzeitliche (bis zum Ende des 18. Jahrhunderts.).

Beachtung wurde auch den Münzfunden aus den ersten drei Jahrhunderten u. Z. geschenkt, welche in den letzten Jahren seltener veröffentlicht wurden.

Auch wurden zum ersten Mal byzantinische Münzen aus Măcin veröffentlicht.

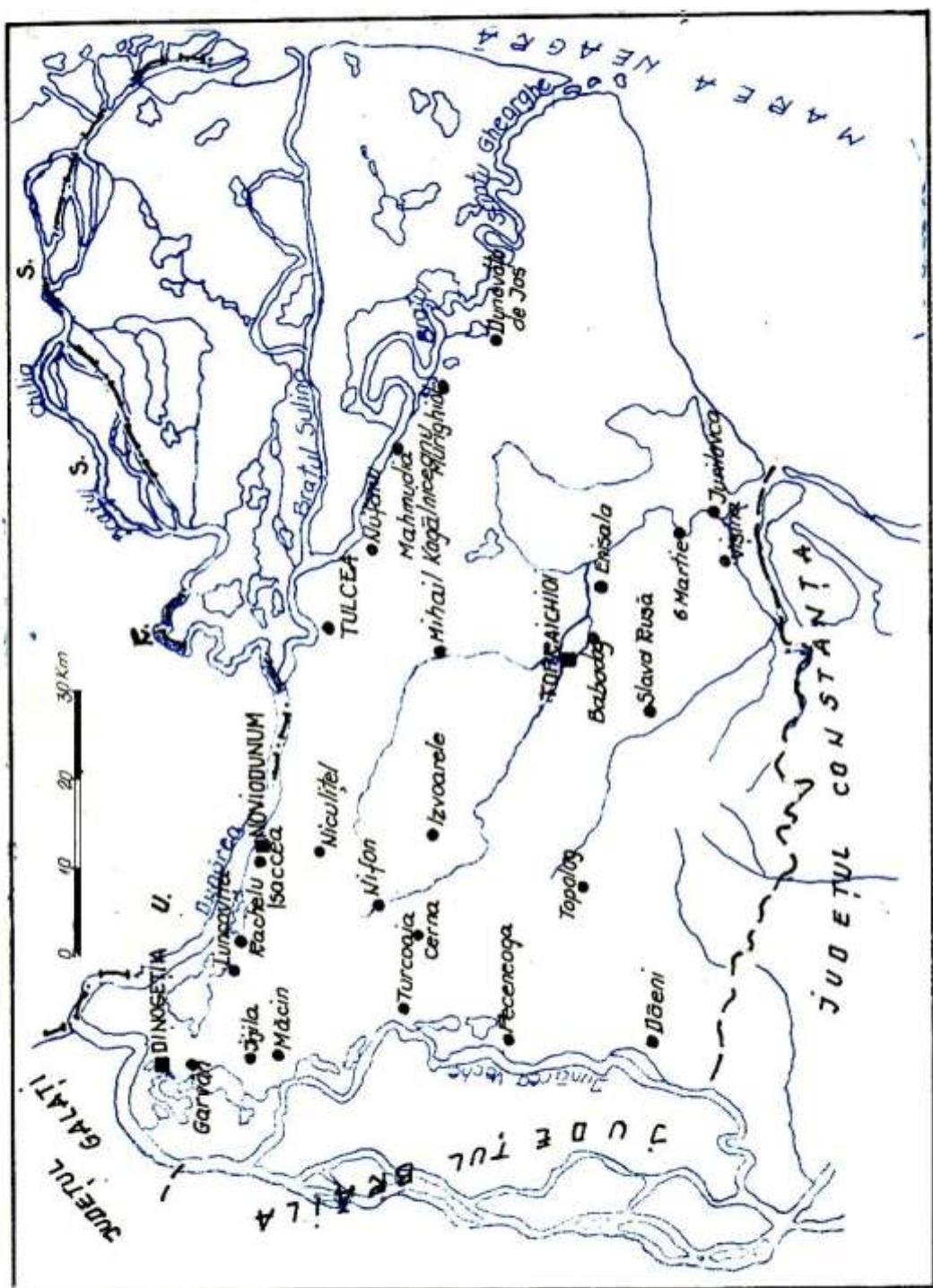
Die große Anzahl der dreifachen polnischen Groschen bezeugt enge wirtschaftliche Beziehungen zwischen den Einwohnern der Moldau der Walachei und der Dobrudscha.

1. BABADAG — 17, 18
2. CERNA — 1—3, 21—30, 116, 117
3. DĂIENI — 183
4. DINOGETIA — 31
5. DUNAVĀT — 32
6. ENISALA — 184
7. HAMCEARCA — 14
8. ISACCEA — 4—10, 33—59, 118—140, 185—195
9. IZVOARELE — 60—62
10. M. KOGĂLNICEANU — 141
11. LUNCAVITA — 63—71
12. MĂCIN — 142—151
13. NICULITEL — 13, 157—177, 196—198
14. NICULITEL MN. COCOȘ — 11, 12, 72—93, 152—154
15. PECENEAGA — 94, 178
16. RACHELU — 95
17. SLAVA CERCHEZĂ — 15, 16, 96—98
18. SLAVA RUSĂ — 99—101, 199
19. 6 MARTIE — 102
20. TELIȚA — 103, 104
21. TOPOLOG — 19, 20
22. TULCEA — 105—111
23. TURCOAIA. TROESMIS — 179
24. VIȘINA — 112—115

**CRONICA DESCOPERIRILOR MONETARE
DIN NORDUL DOBROGEI**
(II)

(text, p. 267)

**ERNEST OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU
CRISTINA OPAIT**

PLANŞA 1 — DESCOPERIRI MONETARE DIN NORDUL DOBROGEI

PLANCHE I — LA CARTE DES TROUVAILLES MONÉTAIRES EN DOBROUDJA DU NORD.

TAFEL I DIE AUSSTREUUNG DER MÜNZFUNDE IN DER NÖRDLICHEN DOBRUDSCHA